

Børne -, ældre - og boligminister
Jacob Mark

Kopi til:
Sundheds- og kirkeminister, Ida Auken
Ældre- og sundhedsordførere

18. september 2026

Ældre Sagen
Snorresgade 17-19
2300 København S

Tlf. 33 96 86 86
www.aeldresagen.dk
aeldresagen@aeldresagen.dk

Styrk tæt organisering af kommunal sygepleje og helhedspleje, men bevar patientrettigheder for ældre og tæt sammenhæng med det øvrige sundhedsvæsen

Kære Jakob Mark

Vi er i Ældre Sagen blevet opmærksomme på, at ministeriet er ved at udarbejde en model for og lovforslag til integration af den kommunale sygepleje i ældrelovens helhedspleje, herunder frit valg til sygepleje som del af helhedsplejen.

Vi er enige i, at sygepleje og helhedspleje skal hænge tæt sammen, men vi mener, at dette skal sikres gennem kvalitetskrav, organisering og ledelse frem for integration af to forskellige lovkomplekser.

For di det for Ældre Sagen er helt afgørende, at svækkede og syge ældre fremover er sikret behandling og pleje, der er præget af høj og ensartet faglig kvalitet, patientsikkerhed og patientrettigheder, har vi særligt tre bekymringer ved en integration af sygepleje i helhedspleje:

For det første er det afgørende, at sygeplejen fortsat skal være en "skal"-opgave under sundhedsloven, så ældre borgere sikres klare patientrettigheder, høj patientsikkerhed og ensartede kvalitetskrav på tværs af landet. Vi er bekymrede for en model, hvor sygeplejen omfattes af ældreloven, da denne ikke indeholder forpligtende krav til kvalitet og organisering. Det kan føre til større forskelle mellem kommunerne og svække ældres lige adgang til sundhedsydelser. Integrationen af sygepleje og helhedspleje må derfor ikke ske på bekostning af kvalitet, patientsikkerhed eller de rettigheder, som sundhedsloven i dag sikrer.

For det andet er vi stærkt bekymrede for, at den kommunale sygepleje skal indgå i helhedspleje under ældreloven omfattet af frit valg, dvs. at helhedsplejeopgaven kan løses af private aktører, selv om vi er opmærksomme på argumentet om både konkurrenceudsættelse og den ældres mulighed for frit valg. Vi ønsker som udgangspunkt, at færrest mulige sygeplejeydelser integreres i helhedsplejen og dermed vil skulle omfattes af ældrelovens regler om frit valg. Årsagen er at vi er bekymrede for, om kommunerne i takt med øget privatisering af sygeplejen vil have tilstrækkeligt sundhedsfagligt personale til at levere sygepleje til ældre med komplekse behov. Denne patientgruppe kan ikke alene plejes af den regionale akutsygepleje, og det er vigtigt for os, at en kommune skal kunne stå med et sygeplejefagligt kompetent beredskab.

For det tredje er vi bekymrede for, at der indføres et ekstra led med private leverandører. Sammen med den regionale akutsygepleje skal den kommunale sygepleje understøtte det almenmedicinske tilbud og varetage en central koordinerende rolle mellem egen læge, sygehuse, sundheds- og omsorgspladser, genoptræningstilbud, hjemmebehandlingsteams og andre aktører i sundhedsvæsenet. Flere kommuner har allerede uddannet borgernære sygeplejersker (APN-sygeplejersker) til denne opgave.

Det er afgørende, at sygeplejen får et tættere samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen, særligt egen læge som får en større tovholderfunktion, og at sygeplejen ikke spredes ud på mange forskellige aktører.

En væsentlig del af den kommunale sygeplejes opgave er netop at skabe sammenhæng på tværs af sektorer og faggrupper. Erfaringerne viser, at kompleksiteten i høj grad opstår som følge af mange involverede aktører, manglende kontinuitet samt uklare systemer, ansvarsfordelinger og arbejdsgange. Et yderligere led af private leverandører risikerer derfor at svække koordineringen og gøre det vanskeligere at skabe sammenhængende patientforløb. For ældre mennesker med komplekse og ofte ustabile forløb er der behov for færre snitflader og stærkere koordinering, ikke flere aktører.

Ældre Sagen mener, at integrationen mellem sygepleje og helhedspleje i stedet bør sikres gennem nationale rammer for organisering, ledelse og datadeling. Mange kommuner har allerede vist, at tæt samarbejde mellem sygepleje og helhedspleje kan fungere godt i praksis. Derfor bør fokus være på at styrke de lokale, tværfaglige teams, hvor sygeplejen er en integreret del af den daglige indsats, frem for at ændre grundlæggende lovgivningsmæssige rammer for patientrettigheder og -sikkerhed.

Vi håber, at du i diskussionen om placering af den kommunale sygepleje også har for øje, at mere behandling som led i sundhedsreformen rykkes hjem i tæt samarbejde med hospitaler, akutsygepleje og egen læge. Dette kræver høj faglighed blandt sygeplejen og et tæt samarbejde med helhedsplejen. Også derfor er det vigtigt at styrke rammerne for en tæt organisering mellem sygepleje og helhedspleje. Det kræver, at sygeplejersker, terapeuter og øvrige sundhedsprofessionelle arbejder tæt sammen, deler relevante data og bidrager til en tværfaglig og helhedsorienteret indsats omkring den enkelte borger. Samtidig bør de faste teams organiseres lokalt, så den kommunale sygepleje indgår aktivt i den daglige koordinering, faglige sparring og borgernære indsats. En tæt integration af sygeplejen i de faste teams er afgørende for sammenhæng, kontinuitet og høj faglig kvalitet i plejen, men det kræver ikke en integration af sygeplejens ydelser i ældreloven. Snarere bør der lovgives med krav til selve organiseringen.

Vi kommer meget gerne til et møde for yderligere dialog om dette spørgsmål, som efter Ældre Sagens opfattelse er af afgørende betydning for ældres patientsikkerhed fremover.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup